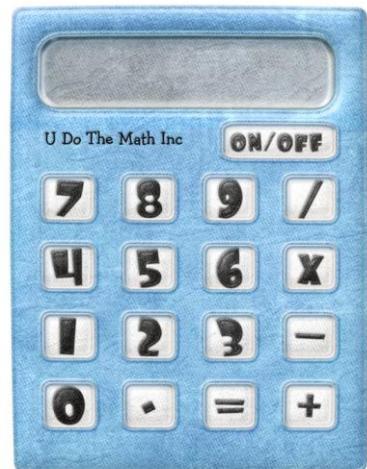

09 ගේත්‍රිය ගත්තය

ගත්තය

එන්. එස්. වර්ණකුල මයා

ර/අලේප්සියස් විද්‍යාලය, රත්නපුර

ගණකය.

ගණකය හාවිත කර ගණනය කිරීම් කිරීම.

❖ ගණකය හාවිතයෙන් ගණනය කිරීම් සිදු කිරීමේ දී තියමින අනුප්‍රිටෝලජ්‍යකට යනුරු ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ය.

නිදහස් 1

$37 + 42$ හි අගය ලබා ගැනීමට යනුරු ක්‍රියාත්මක කළ යුතු පිළිවෙළ මෙසේ ය.

$$\text{ON} \rightarrow \boxed{3} \rightarrow \boxed{7} \rightarrow \boxed{+} \rightarrow \boxed{4} \rightarrow \boxed{2} \rightarrow \boxed{=} \quad \boxed{79}$$

නිදහස් 2

$258 - 146$ හි අගය ලබා ගැනීමට යනුරු ක්‍රියාත්මක කළ යුතු පිළිවෙළ මෙසේ ය.

$$\text{ON} \rightarrow \boxed{2} \rightarrow \boxed{5} \rightarrow \boxed{8} \rightarrow \boxed{-} \rightarrow \boxed{1} \rightarrow \boxed{4} \rightarrow \boxed{6} \rightarrow \boxed{=} \quad \boxed{112}$$

නිදහස් 3

4.52×25.2 හි අගය ලබා ගැනීමට යනුරු ක්‍රියාත්මක කළ යුතු පිළිවෙළ මෙසේ ය.

$$\text{ON} \rightarrow \boxed{4} \rightarrow \boxed{.} \rightarrow \boxed{5} \rightarrow \boxed{2} \rightarrow \boxed{\times} \rightarrow \boxed{2} \rightarrow \boxed{5} \rightarrow \boxed{.} \rightarrow \boxed{2} \quad \boxed{=} \quad \boxed{113.904}$$

නිදහස් 4

$8.4 \div 6$ හි අගය ලබා ගැනීමට යනුරු ක්‍රියාත්මක කළ යුතු පිළිවෙළ මෙසේ ය.

$$\text{ON} \rightarrow \boxed{8} \rightarrow \boxed{.} \rightarrow \boxed{4} \rightarrow \boxed{\div} \rightarrow \boxed{6} \rightarrow \boxed{=} \quad \boxed{1.4}$$

- ✓ ගණනය කිරීමක් ආවකානයේ පිළිතුරු ලබා ගැනීමෙන් පසු ගණනය අනුය කිරීම කළහා off යුතු ය. නැතහොත් වෙනත් ගණනය කිරීමක් ආරම්භ කළ යුතු අවස්ථාවක දී AC යනුරු ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් මුළු ගණනය කිරීමේ තොරතුරු සියල්ල මකා දැමීය හැකි ය.

අන්තර් 1

යහුරු ක්‍රියාත්මක කළ යුතු අනුපිළිවෙළ දක්වම්න් ගණකය හාවිතයෙන් සූල් කරන්න.

a. $46 + 274$

b. $330 - 85$

c. 842×95

d. $3690 \div 30$

e. $2.54 + 6.33$

f. $450 - 17.3$

g. 78×60

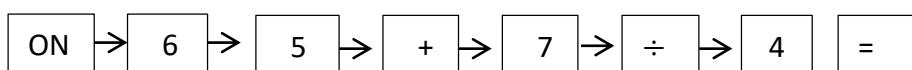
h. $4812 \div 4$

සාමාන්‍ය ගණකය හා විද්‍යාත්මක ගණකය හාවිතයෙන් සූල් කිරීම.

- ✓ ගණන කර්ම එකකට වඩා වැකියෙන් ඇති අවස්ථාවල දී ගණකය හාවිතයෙන් සූල් කරන අයුරු දැන් සලකා බලමු.

සාමාන්‍ය ගණකයක් හාවිතයෙන් $65 + 7 \div 4$ සූල් කිරීමේ දී

අනුපිළිවෙළට දැන්ත අභ්‍යුත්ත කළ විට දැන්ත ලබා දෙන අනුපිළිවෙළට කර්ම සිදු වී පිළිතුර වගයෙන් 66.75 ලැබේ.

වනම්, $65 + 7 \div 4 = 18$ ලෙස වැරදි පිළිතුර ලැබේ.

(BODMAS නිති මාලවට අනුව මෙම පිළිතුර වැරදි ය.)

විද්‍යාත්මක ගණකයට වම ආකාරයට ම දැන්ත අභ්‍යුත්ත කළ විට සම්මත අනුපිළිවෙළ අනුව ගණන කර්ම සිදුකර පිළිතුරු වගයෙන් 66.75 ලබා දෙයි.

ඒ අනුව $65 + 7 \div 4 = 66.75$ ලෙස ගණනය කරමිනි.

සූල් කිරීමේ දී අප සම්මුතිය ලෙස යොදා ගන්නා BODMAS නිති මාලවට අනුව මෙම පිළිතුර නිවැරදිය.

ප්‍රතිගත ගණනය කිරීමේ ද **%** යතුර හාවිත වේ. බොහෝ ගණකවල **=** යතුර මත ම **%** සටහන්ව ඇති අතර SHIFT යතුර ක්‍රියාත්මක කර **=** යතුර විධීමෙන් **%** යතුර සක්‍රිය වේ.

නිදසුන 1

680 කින් 25% ක් කෙටිමට පහත පිළිවෙළ යුතු ය.

ON නො **AC** → **6** → **8** → **0** → **×** → **2** → **5** → SHIFT → **=** → **=** **170**

නිදසුන 2

$\frac{2}{10}$ ප්‍රතිගතයක් ලෙස දක්වමු. ඒ සඳහා පහත පිළිවෙළ යුතු ය.

ON → **2** → **÷** → **1** → **0** → SHIFT → **=** → **=** **0.2**

අනෙකු 2

යතුරැ ක්‍රියාත්මක කළ යුතු අනුපිළිවෙළ දක්වමින් ගණකය හාවිතයෙන් සූල කරන්න.

- (i) රු. 5000 කින් 10% ක්
- (ii) මිනින්න 60න් 5% ක්
- (iii) 5000m න් 25% ක්
- (iv) 6000/- න් 3% ක්
- (v) රු. 25000 න් 75% ක්

(02) විදුත්මක ගණකය හාවිතයෙන් උත්තර ලබාගත්ත.

(i) රු. 500 කින් රු. 100 ක් වැය විය. වැය වූ මුදල ප්‍රතිශතයක් ලෙස දක්වන්න.

(ii) ගෙඩී 1500 කින් යුත් අමු ගෙඩී තොගයකින් අමු ගෙඩී 150 ක් නරක් විය. නරක් වූ ප්‍රමාණය ප්‍රතිශතයක් ලෙස දක්වන්න.

(iii) වැකියක ජලය 5000 ක ඇත. එයේන් 15%ක් දිනක දි හාවිතයට ගන්නා ලදී. එදින හාවිත කරන ලද ජලය මිටර ප්‍රමාණය කිය ද?

(iv) 25000m ක් දුරින් යුතු ගමනකින් 25% ක් බස් රටියෙන් ගමන් කරන ලදී. බස් රටියෙන් ගමන් කළ දුර කොපමත් ද?

විදුත්මක ගණක යන්තුයේ x^2 යනුර හාවිතයෙන් ගණනය කිරීම් කිරීම

❖ $3^2, 6^2, 3.31^2$ වැනි සංඛ්‍යාවල (දෙක් ද්‍රාගකය ඇති බලවල) අගය සෙවීම සඳහා x^2 යනුර හාවිත වේ.

නිදහස් 1

4^2 හි අගය ලබා ගැනීමට යනුරු ක්‍රියාත්මක කළ යුතු අනුපිළිවෙළ

$$\boxed{\text{ON}} \rightarrow \boxed{4} \rightarrow \boxed{x^2} \rightarrow \boxed{=} \rightarrow \boxed{16}$$

නිදහස් 2

5.1^2 හි අගය ලබා ගැනීමට යනුරු ක්‍රියාත්මක කළ යුතු අනුපිළිවෙළ

$$\boxed{\text{ON}} \rightarrow \boxed{5} \rightarrow \boxed{.} \rightarrow \boxed{1} \rightarrow \boxed{x^2} \rightarrow \boxed{=} \rightarrow \boxed{26.01}$$

අභ්‍යන්තර 3

විදුත්මක ගණකයෙන් උත්තර ලබාගන්න.

(i) 2^2

(ii) 6^2

(iii) 12^2

(iv) 15^2

(v) 5^2

(vi) 9^2

(vii) 8^2

(viii) 3^2

යතුරු ක්‍රියා කළ යුතු අනුපිළිවෙළ දක්වම්තේ ගණකය හාවිතයෙන් අගය සොයන්න.

(i) 4×6^2

(ii) $6^2 \times 3^2$

(iii) $10^2 - 3^2$

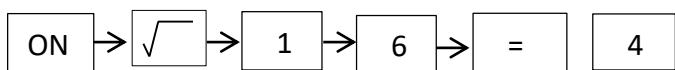
(iv) 4.5^2

විදුත්මක ගණකයේ යතුරු හාවිතයෙන් ගණනය කිරීම් කිරීම

❖ සංඛ්‍යාවක වර්ගමුලය කෙටිම සඳහා යතුරු යොදා ගැනීම්.

නිදහස් 1

$\sqrt{16}$ ති අගය ලබා ගැනීමට යතුරු ක්‍රියාත්මක කළ යුතු අනුපිළිවෙළ.

නිදහස් 2

$\sqrt{49729}$ ති අගය ලබා ගැනීමට යතුරු ක්‍රියාත්මක කළ යුතු අනුපිළිවෙළ.

යනුරු සියා කළ යුතු අනුප්‍රේලවෙළ දක්වමින් විද්‍යාත්මක ගණකය හා විනයෙන් පහත දැක්වෙන සංඛ්‍යාවල වර්ගමුලය සොයන්න.

යතුරු කියා කළ යුතු අනුප්‍රේලෙල දක්වමින් පහත සංඛ්‍යාවල අගයන් සොයෙන්න.

- (i) $\sqrt{25}$ (ii) $\sqrt{49}$ (iii) $\sqrt{225}$ (iv) $\sqrt{9}$

පනුල සමවතුරුකාකුර ජල වැඩියෙක උක 5m කි. එහි බාරිතාව 3 320m නම් පනුලේ පැන්තක දිග කිය ඇ?

